

Stockholm den 31 oktober 2023

R-2023/1174

Till Finansdepartementet

Fi2023/02121

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 30 juni 2023 beretts tillfälle att yttra sig över Europeiska kommissionens förslag till rådets direktiv om snabbare och säkrare nedsättning av överskjutande källskatt.

Sammanfattning

Advokatsamfundet ställer sig i huvudsak positivt till förslaget avseende effektivisering av källskatteförfarandet. Rättssäkerheten ökar eftersom ett gemensamt EU-system förenklar för investerare att på ett korrekt sätt få direktnedsättning och/eller snabb återbetalning av källskatt inom EU. Detta mot bakgrund av att, i likhet med EU-kommissionens beskrivning, källskatteförfaranden bland EU:s medlemsstater för att bevilja skattelättnad för överskjutande källskatt ofta är betungande, kostsamma och långdragna.

Däremot anser Advokatsamfundet att förslaget i vissa delar behöver kompletteras och göras mer tillgängligt. Definitionen av stora institut och värdepapperscentraler, vilket styr registrerings- och rapporteringsskyldigheten, borde framgå direkt av förslaget och inte genom hänvisning till andra förordningar. Likaså vill Advokatsamfundet påpeka vikten av att den administrativa börda som läggs på de finansiella mellanhänder genom rapporteringsskyldigheten inte blir oproportionerlig sett till syftet att motverka skattebedrägeri och missbruk. Detta är något som särskilt bör beaktas vid den svenska implementeringen av direktivet.

Vidare vill Advokatsamfundet påpeka att förslaget delsyfte, att motverka skattebedrägeri och missbruk, inte kan uppnås enbart genom förslaget. Visserligen medför förslaget en ökad möjlighet att upptäcka skattebedrägeri och missbruk, såsom Cum/Cum-transaktioner, men samtidigt krävs enligt Advokatsamfundet en materiell regel i nationell rätt för att denna typ av skatteupplägg ska kunna motverkas.

Bakgrund

Förslaget har två delsyften i form av dels effektivisera källskatteförändret bland EU:s medlemsstater, dels motverka skattebedrägerier såsom Cum/Cum-transaktioner.

Förslaget innehåller fyra delar som består av:

- i. Ett EU-gemensamt digitalt intyg om skatterättslig hemvist. Förslaget innebär att det enbart ska behövas ett digitalt hemvistintyg för att beviljas skattelättnad för överskjutande källskatt bland EU:s medlemsstater. Enligt EU-kommissionen bör intyget utfärdas inom en arbetsdag efter det att begäran lämnats in. Intyget ska gälla minst det kalenderår som det utfärdas.
- ii. Certifiering av finansiella mellanhänder. Investerare ska kunna använda sig av registrerade finansiella mellanhänder. Förslaget innebär därför att det blir obligatoriskt för två grupper av mellanhänderna att registrera sig i ett nationellt register. Det blir dels obligatoriskt för finansiella mellanhänder som är stora institut såsom de definierats i rådets förordning nr 575/2013 av den 26 juni 2013, dels för värdepapperscentraler enligt definitionen i rådets förordning nr 909/2014 av den 23 juli 2014. För andra mellanhänder blir det frivilligt att registrera sig.
- iii. En standardiserad rapporteringsskyldighet. Det föreslås finnas två rapporteringskrav för certifierade finansiella mellanhänder i) information om innehavstiden på det underliggande värdepappret (fokus ligger främst på överlåtelse två dagar före utdelning), och ii) information om finansiella upplägg kopplade till värdepappret som skattelättnad begärs för (mellanhänderna ska bidra med transparens i den finansiella transaktionskedjan).
Rapporteringsperioden ska som huvudregel vara senast 25 dagar från avstämningsdagen. I vissa fall ska det krävas kortare tid än 25 dagar. Vidare föreslås rapporteringsskyldighet enbart gälla för utdelningar som överstiger 1 000 euro för att underlätta för mindre investerare.

- iv. Två alternativa förfaranden för att bevilja skattelättnad för överskjutande källskatt. Förslaget innebär att det ska finnas två olika metoder för att bevilja skattelättnad vid överskjutande källskatt; dels direktnedsättning, dels snabb återbetalning. Det senare alternativet innebär att skattelättnaden ska beviljas inom 50 dagar. Det ska även finnas möjlighet att endast tillåta skattebetalare med låg risk att begära direkt nedsättning.

Synpunkter

Ett EU-gemensamt digitalt intyg om skatterättslig hemvist

Advokatsamfundet ställer sig positivt till förslaget, eftersom ett gemensamt intyg kommer att göra det enklare för investerare att begära tillbaka källskatt vid en dubbelbeskattningssituation. Det beror på att ett gemensamt intyg standardiserar ansökningsprocessen, vilket gör att samma intyg kan användas i flera länder vid ansökan om att begära tillbaka källskatt. Detta kan bidra till ökad rättssäkerhet, eftersom förfarandet i vissa medlemsstater i dag kantas av komplicerade och långdragna processer. Det medför att vissa investerare avstår från, eller inte har praktisk möjlighet, att begära skattelättnad för överskjutande källskatt.

Certifiering av finansiella mellanhänder

Enligt Advokatsamfundet bör definitionen av stora institut och värdepapperscentraler framgå direkt av förslaget och inte genom hänvisning till andra förordningar. Registreringsskyldigheten medför en rapporteringsskyldighet som är administrativt betungande och kan medföra sanktioner om rapporteringen inte följs. Genom att tillämpa korshänvisningar mellan förslaget och andra förordningar blir definitionen svårtillgänglig, vilket medför en osäkerhet avseende registreringskyldigheten som träffar finansiella mellanhänder. I stället borde definitionen göras mer tillgänglig genom att den framgår direkt av förslaget.

En standardiserad rapporteringsskyldighet

Ett delsyfte med förslaget är att motverka skattebedrägeri och missbruk såsom Cum/Cum-transaktioner. Generellt sett består denna typ av upplägg av aktielån över utdelningstillfället. Lånet är typiskt sett förenat med en utdelningsersättning från låntagaren till långivaren som kan motsvara utdelningens storlek. Avgiften till låntagaren vid aktielån för att undvika källskatt innebär att parterna delar på

skatteeffekten. Tanken är således att den som lånar aktien bara ska hålla den över utdelningstillfället, lyfta utdelningen och sedan betala en utdelningsersättning till långivaren samt lämna tillbaka de lånade aktierna. För långivarens del blir det ekonomiska resultatet av transaktionen, om ersättningen är lika stor som utdelningen, att denne får ett belopp motsvarande utdelningen utan avdrag för källskatt. EU-kommissionen anser att dessa upplägg fungerar på grund av bristen på transparens inom finansiella transaktionskedjor och att uppläggen kan motverkas genom att ha certifierade finansiella mellanhänder med rapporteringsskyldighet.

Advokatsamfundet vill dock påpeka två saker i denna del. Andelen Cum/Cum-transaktioner utgör en minoritet och de flesta situationerna med källskatteförfarande innefattar inget skattebedrägeri eller missbruk. Detta innebär att de finansiella mellanhänderna åläggs en arbetsbörda i form av administrativt arbete med rapporteringsskyldighet för att upptäcka undantagen. Advokatsamfundet vill påpeka vikten av att den administrativa börda som läggs på de finansiella mellanhänder genom rapporteringsskyldigheten inte får bli oproportionerlig sett till syftet att motverka skattebedrägeri och missbruk. Vid den svenska implementeringen av direktivet bör detta övervägande beaktas.

Vidare vill Advokatsamfundet påpeka att förslagets delsyfte, att motverka skattebedrägeri och missbruk, inte isolerat kan uppnås genom förslaget. Visserligen ökar möjligheten för att skattebedrägeri och missbruk, såsom Cum/Cum-transaktioner, upptäcks. Dock krävs en materiell regel i nationell rätt som motverkar denna typ av skatteupplägg för att syftet ska uppnås.

Två alternativa förfaranden för att bevilja skattelättnad för överskjutande källskatt

Advokatsamfundet ser positivt på förslaget att bevilja skattelättnad för överskjutande källskatt genom direktnedsättning och/eller snabb återbetalning i enlighet med alternativ tre i förslaget. Visserligen skulle alternativ två i förslaget, som bygger på att endast direktnedsättning tillämpas, underlätta för investerare då ingen källskatt behöver innehållas. Samtidigt riskerar skattemyndigheter att inte upptäcka skattebedrägeri och missbruk vid direktnedsättning. Advokatsamfundet ser därför positivt på alternativ tre i förslaget, där direktnedsättning kombineras med snabb återbetalning.

Advokatsamfundet anser att det underlättar för investerare inom EU att införa ett gemensamt system för hur skattelättnad ska beviljas för överskjutande källskatt. Ett enhetligt tillvägagångssätt minskar vidare risken för dubbelbeskattning. Detta bidrar till att öka rättssäkerheten vid hanteringen av källskatteförfarandet inom EU, eftersom tillvägagångssättet bland EU:s medlemsstater blir enhetligt. Advokatsamfundet ser positivt på en tidsgräns om 50 dagar då det ökar förutsebarheten för den skattskyldige.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander